

Només una de cada dues converses entre infants als caus i esplais de Catalunya es fa en català

Una de les principals conclusions d'un estudi de Plataforma per la Llengua i el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) assenyala que el 54% de les converses que es produeixen entre infants als agrupaments d'educació en el lleure són en llengua catalana

En termes generals, prop d'un 70% de les converses en els caus i esplais es produeixen en català, i un 30% en castellà

En el cas dels infants el percentatge de català baixa al 64% en el total de converses en què intervenen (i puja al 35% de castellà), mentre que els monitors i caps fan servir el català en el 77% dels casos i el 22% en el cas del castellà

Plataforma per la Llengua i el CNJC han presentat avui en roda de premsa l'estudi "L'estat del català al cau i a l'esplai. Estudi sociolingüístic a l'associacionisme educatiu de base voluntària i comunitària a Catalunya", encarregat per la plataforma d'entitats juvenils

Barcelona, 2 de novembre del 2023.- De cada dues converses entre infants als caus i esplais de Catalunya, només una es produeix en català. Aquesta és una de les principals conclusions que s'extreu de l'estudi de Plataforma per la Llengua i el Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) "L'estat del català al cau i a l'esplai. Estudi sociolingüístic a l'associacionisme educatiu de base voluntària i comunitària a Catalunya", encarregat per la plataforma d'entitats juvenils i que ha estat presentat avui en roda de premsa.

Concretament, un 54% de les converses en què participen només infants (sense intervenció de caps o monitors) són en català. La resta es produeixen majoritàriament en castellà, mentre que una part molt residual es dona en altres llengües. En canvi, quan els infants s'adrecen als monitors o caps ho fan en català en un 73% de les converses. A més, l'estudi ha observat en diverses situacions per part dels infants canvis del català al castellà com un patró de comportament força repetit durant les converses.

En termes generals, prop d'un 70% de les converses en els caus i esplais es produeixen en català, i un 30% en castellà. En el cas dels infants el percentatge de català baixa al 64% en el total de converses en què intervenen (i puja al 35% de castellà), mentre que els monitors i caps fan servir el català en el 77% dels casos cap als infants i el 22% en el cas del castellà. A més, en un 80% de les converses entre monitors i caps es fa servir el català.

De la disminució en els usos lingüístics dels infants quan parlen entre ells respecte quan parlen amb els monitors o caps se'n desprèn que canvien molt de llengua depenent del context o del seu interlocutor. Aquest fet s'ha pogut contrastar a l'estudi gràcies a l'anàlisi qualitativa. Bona part dels canvis lingüístics del català cap al castellà dels infants es donen en tres sentits: en la introducció de paraules i expressions en

castellà, durant el desenvolupament de les activitats (com ara jocs o dinàmiques) del cau o esplai o per influència dels usos amb persones que només s'adrecen en castellà i fan canviar la llengua dels interlocutors.

“Entre els monitors i caps hi ha dos patrons de comportament majoritaris: el primer, el fet de parlar generalment en català al grup, però passar-se al castellà per adreçar-se a alguns infants en concret; i el segon, el fet de mantenir-se sempre en català, provocant fins i tot que els infants canviïn de llengua i exercint, així, com a referent lingüístic”, ha remarcat Eloi Planas, membre de l'executiva de Plataforma per la Llengua.

“Valorem positivament que les caps i monitores exerceixen en un alt percentatge com a referents lingüístiques en català per als infants i joves, però encara necessitem que assumeixin amb més èmfasi aquest rol per tractar de revertir les tendències que apunta l'estudi. El rol que juguen les monitores i caps és fonamental a l'hora d'establir quina és la que podríem anomenar llengua del grup”, ha destacat Maria Vilàs, membre de l'àmbit d'entitats educatives del CNJC.

Pel que fa a la repercussió de la condició lingüística ambiental (d'ara endavant CLA), s'observa una clara diferència en l'ús del català entre els caus i esplais de CLA baixa, per un costat, i els de CLA mitjana i alta, per l'altre. En els primers, la llengua de les converses quan hi participa algun infant no arriba, en cap cas, al 50% en català; cal destacar, a més, que només el 15,3% de les converses entre els infants eren en aquesta llengua. A nivell qualitatiu, el perfil més destacat en les tres CLA és el dels infants que canvien del català al castellà, tot i que aquesta tendència té més presència allà on hi ha més catalanoparlants, és a dir, als caus i esplais de CLA alta. Pel que fa als monitors i caps, però, veiem que en els centres de CLA baixa tenen un nivell de conscienciació del seu rol més elevada que no pas els de CLA mitjana i alta.

També s'ha observat que les noies utilitzen més el català que no pas els nois, sobretot en les converses entre ells. De fet, en les converses no mixtes de nois, el català no és la llengua majoritària (49,6%), mentre que en el de les noies el percentatge és molt més elevat (60,9%). Aquesta és una tendència que Plataforma per la Llengua ja va observar a l'Estudi sociolingüístic als patis dels instituts públics de Valls de 2021.

Per a l'elaboració de l'estudi que s'ha presentat avui s'han efectuat observacions a vint-i-dos caus i esplais, s'han recollit 3.954 converses en què hi ha intervingut 1.413 participants i s'han fet 138 registres de veu per a l'anàlisi qualitativa.

Un mètode sociològic d'alta fiabilitat

El mètode utilitzat en aquest estudi ha estat l'observació no participant, una metodologia que ja es va fer servir en els estudis sociolingüístics als patis fets per Plataforma per la Llengua i que ha estat desenvolupada pel Soziolinguistika Klusterra basc. El mètode es basa en el mesurament dels usos lingüístics, que permet obtenir una informació clara i observable de la realitat estudiada, fet que la diferencia de les dades obtingudes amb altres fonts com ara les enquestes, les quals, si bé poden aportar

un aprofundiment més gran perquè permeten recollir moltes més variables, es basen en dades declarades i no pas observades, i, per tant, són més susceptibles d'incloure biaixos.

Els observadors es van desplaçar allà on es feien les activitats dels caus i esplais i, sense interferir en aquestes, recollien informació tant de caràcter quantitatiu (el nombre de converses, la seva llengua i altra informació respecte dels interlocutors) com de caràcter qualitatiu (en quins contextos es donen els canvis de llengua, per quins motius i quin perfil de persones). A més, els caus i esplais no sabien quina era la temàtica concreta de l'estudi, perquè el seu comportament lingüístic no es veïés afectat.

La selecció de la mostra de caus i esplais observats s'ha fet de manera aleatòria, però seguint una sèrie de criteris de representativitat territorial i del context lingüístic. A l'hora de fer la selecció de la mostra s'han tingut en compte dues variables: la mida del municipi i la condició lingüística ambiental de la secció censal on es troba el cau o esplai. Aquest darrer indicador es basa en les dades del coneixement del català del Cens de població i habitatges de l'any 2011 i mostra quina és la vitalitat del català en un territori determinat. Consta de tres categories: "baixa" (quan el nivell de coneixement del català és més baix que la mitjana de Catalunya), "mitjana" (quan es troba en la mitjana de Catalunya) i "alta", (que indica que està per sobre la mitjana de Catalunya).

Un estudi que confirma el retrocés en l'ús del català entre els joves

Els caus i esplais no són indiferents al que passa a la resta de la societat pel que fa a la població més jove i, si bé en grau més baix que en altres contextos, el castellà ha guanyat pes com a llengua d'interrelació entre els infants. Els monitors i caps, si bé sí que segueixen el seu rol com a referents lingüístics i mantenen un ús general del català més elevat, sembla que no aconseguen revertir aquesta dinàmica.

L'estudi sobre l'estat del català a caus i esplais ve a refermar una tendència que Plataforma per la Llengua ha advertit en els últims anys i que ha compartit en dos estudis recents. L'any 2019, l'Estudi sociolingüístic als patis d'escola i instituts de zones urbanes de Catalunya va observar que l'ús del català baixava del 35% a primària al 14,6% a secundària en les converses entre estudiants en els entorns escolars fora de l'aula. Dos anys després, el 2021, a l'Estudi sociolingüístic als patis dels instituts públics de Valls es va concloure que només el 39% de les converses entre els alumnes dels instituts de la ciutat eren en català.

Referents lingüístics per al jovent

Els responsables de Plataforma per la Llengua i el CNJC han destacat que els caus i esplais juguen un paper important en la socialització i educació d'infants i joves i són clau a l'hora de fomentar l'ús del català amb les seves activitats i els seus monitors, caps i quel·les, en tant que referents lingüístics, també pel que fa a la integració de persones nouvingudes. En aquest sentit, l'ús d'una llengua entre els joves i infants és un element clau per saber en quin estat de salut es troba i, sobretot, quin pot ser en el futur. En el cas del català, la preocupació per un ús baix entre els més joves ha augmentat els darrers anys.

Sobre el CNJC

El Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC) és la plataforma que aplega més de 90 entitats juvenils a Catalunya. Fundat el 1979, el CNJC promou els interessos de la gent jove, fomenta l'associacionisme juvenil i actua de pont entre el jovent organitzat i les institucions públiques. Els tres eixos d'actuació del Consell són la sensibilització, la formació i la incidència política.

Més informació:

Oriol Sales, tècnic de Comunicació del CNJC: 681 60 83 10

comunicacio@cnjc.cat

www.cnjc.cat

